

אלו טרפות פרק שלישי חולין

סו.

עין משפט נר מצוה

רע"א א מ"י פ"ב מהל' תפילות אסורות ה"ה ע"י מ"י"ט סגנון עשין סב עוש"ע י"ד ק"י פ"ד ק"י:
רפ"ב ב מ"י"ט ס"ג ה"ג כ טו"ט ע"ט ס"ף:
רפ"ג ג מ"י"ט ס"ג ה"ג ט טו"ט ע"ט ס"ף:
רפ"ד ד מ"י"ט ס"ג ה"ג כ טו"ט ע"ט ס"ף:
רפ"ה ה מ"י"ט ס"ג ה"ג טו טו"ט ע"ט ס"ף:

שיטה מקובצת

אלו לכן נראה דהנך חריצין ונעיצין דהבא איירי באין נובעין. ג"ב (ולאן) וילא בן פירוש לעיל לפיכך בין לומר דנקט עצורין לאשמועינן דאי הן וחולין אסירי אע"ג דאינם נובעין. כך נ"ל:

רבינו גרשום

אימא לאיסורא דאי את ליה אכול ואי לית ליה לא תיכול [אפי"ן] בורות שיחין ומערות: ואימעיטו ליה כלים להתיאר. כלומר דבכלים אע"ג דלית ליה אכול: ואימא איפכא. כלומר חריצין ונעיצין התיאר בורות שיחין ומערות לאיסורא: חד אמר יש לו סתום אין לו מפורש. כלומר כל אשר לו סגנון וקשקשת סתום וכל אשר אין לו סגנון וקשקשת מפורש: (מששו לו קא) [מנייה הוא דקא] מהיברו כלים. בימים ובחגים הוא דאית ליה אכול דלית ליה לא תיכול (ויכול להבין) הא בכלים אע"ג דלית ליה תיכול כדאמר ר' לעיל: אין לו הוא דקא מגלי עליה ויש לו. כלומר דאי מיש לו הוא אמניא בכלים אע"ג דאית ליה לא תיכול קמ"ל אין לו בימים ובחגים הוא דלית ליה לא תיכול משמע הא בכלים אע"ג בצ"ב: כלומר שמשים צ"ב: דחבבא ושפי שיכרא דרך צ"ב דלמא פרוש התולעת מתחבבא לצ"ב ומיחזו כשרין השורץ: א"ל רב חסדא לרב הונא תניא דמטיע. מה דאמרת כי פרוש לצ"ב הוה נפיל יש בו משום שרץ השורץ תניא דמטיעא לך דלאחר שפירש למסנת קרינן ביה השרץ:

במים במים שני פעמים אין זה בלע ופרט אלא ריבה ומיעט. פי' בקונטרס משום דכרצו ומיעוט מדריש אינטרין תאכלו קמא למישרי צורות שיחין ומערות דלתו כרצו ומיעוט וכרצו לאסור דאילו כלל ופרט דרשינן לא הוה מרצו צורות ולא אינטרין תאכלו יתירא דקסבר תנא דזי ר' ישמעאל כלל קמא דוקא ולא מרצין כלל בתרא אלא מידי דדמי ליה בכל זד לפרט דהיינו נזעין ורצי לומר דסוגיא דלעיל דדריש כלל ופרט וכלל ואפי"ה אינטרין ליה לתאכלו להמיר צורות שיחין ומערות קסבר כלל בתרא דוקא והווי מרצו צורות שיחין ומערות אע"ג דלא דמו אלא כהד זד שש מים הגדלים על גבי קרקע וכי פריך אי מה הפרט מפורש מים הגדלים על גבי קרקע וכי פירק וערוה לאיסורא הוה צורות שיחין ומערות לאיסורא הוה מני לשנויי קסבר כלל קמא דוקא וזע"י עד דדמי ליה בכל זד אלא האמת קממך דמתאכלו קדריש הוה לעיל בצרייתא והשתא לפירוש זה לא פליגי מידי זדן מתאכל סוגיא דלעיל ותנא דזי ר' ישמעאל דלכא ויש לתמוה דזי פריך בקמון ואיפוך אלא ומשני מרבה אני צורות שיחין ומערות להמירא שהם עצורין ככלים למה לי להוכיח כלל עצורין דהוה ליה למימר דאיצטרי ליה לכרצו חריצין ונעיצין טפי לאיסורא לפי שהם נובעים כימים וכנחלים לכן נראה ל' דהנך חריצין ונעיצין דהכא איירי בזנין וזע"י וזהו פריך כיון דלזין נובעין מה לי צורות שיחין ומערות מה לי חריצין ונעיצין ומשני דחריצין ונעיצין אע"ג שאין נובעין דמו טפי לימים ונחלים שאין עצורים ככלים אצל צורות שיחין ומערות עצורים ככלים ולהכי סברא להמירא והשתא למאן דדריש ריבה ומיעט מרבה חריצין ונעיצין שאין נובעין לאיסורא והתיירא לתאכלו מוקין לה צורות שיחין ומערות אצל למאן דדריש לעיל כללי ופרטי מרבה מתאכלו להמירא אפי"ן חריצין ונעיצין שאין עצורים ככלים כיון דלזין נובעין: ידקא

הכי במנא נמי דלמא פריש לדבנא דבנא רביתיה ובנא תימרא דתניא מנין לרבות בורות שיחין ומערות ששוחה ושוחה מהן ואינו נמוע ת"ל 'תאכלו מכל אשר במים וליחוש דלמא פריש לדבנא והדר נפיל אלא היינו רביתיה ה"נ היינו רביתיה אמר ליה רב חסדא לרב הונא תניא דמטיע לך כל השרץ השורץ על הארץ ילרבות ויבחושי שסיגנן טעמא דסיגנן הא לא סיגנן שרי 'אמר שמואל 'הקישות שהתלעוה באביה

הטל פרט. הסמוך להם ומנהו צנייהם ודונם בכלל ופרט וכלל ומרצו צורה כל כעין הפרט הלך אי לא תאכלו קמא הוה מרצין כעין הפרט אפי"ן צורות דדמו לפרט כהכי שהן מים גדלין על גבי קרקע אצל השתא דכתיב תאכלו קמא דרשינן ליה הכי מה הפרט מפורש מים נובעין אף כל מים נובעים ואיתרבו חריצין ונעיצין לאיסורא כללו ולא איתרבו צורות: ומאי רצי. כעין הפרט דאף כל: ומאי מיעט. דכל פרט למעוטי אתא: ואימא מה **הפרט מפורש** וכו'. דלע"ג דלא דמי ליה לפרטא אלא כהד זד מרצין דלכלל בתרא דוקא: א"כ תאכלו מאי אהני ליה. כללוא איהו נמי כלים לא מיתקרי דהא לא דמו לפרט כמידי אלא לאו תאכלו למשרי צורות אתא ולמימרא דלא תרצי כעין הפרט אלא חריצין ונעיצין דדמו ליה כעין חריצין: ארזין וק"רים: נעיצין. רבין כגון איתן שעושין לזיבירי דגים: ואימא איפכא לא גרסינן הכא עד כפיפא דשמעתא בתר מלתא דתנא דזי ר' ישמעאל אצל הכא גבי תנא דזי רב דדריש כללי ופרטי ליכא לאתבניה דהא כעין הפרט צעין ומאי כעין הפרט אית זבון דמרבניהו לאיסורא ותפיק חריצין ונעיצין: **מים במים** צ' פעמים. הוילי וזני הכללות סמוכין כשתטיל פרט שאחריהם צנייהם מדה צמורה היא שלא תדונם בכלל ופרט אלא כרצו ומיעוט ולהכי פלגיניהו רחמנא לפרטא ממללא ללא דתרשיה בכלל ופרט. ואיכא זין ריבה ומיעט כלל ופרט דכי דרשינן כלל ופרט הווי פרט פירושו של כלל ואין בכלל אלא מה שבפרט ואפי"ן דבר הדומה לו אין לך להציא וכשכלל לך כלל שני אחר הפרט אהני לנתווי מידי דדמי ליה לפרט אצל כי דרשינן ריבה ומיעט לא פיש המיעוט את הרבו אלא מיעט שלל השמע ממנו הכל אלא זה והדומים לו וכלאו רצו שני הוה מרצין כל דדמי ליה למיעוט ואהני רצו שני לנתווי כל מיני והאני מיעוט למעוטי מידי דלא דמי ליה כלל והכי מפרשינן צ' נגמר הדין (סנהדרין דף מה): גבי כל הנסקליו נתליו דרצו ומיעוט לחודהי מייתי כל דדמי ליה בכל מיני. ומשום דרצו ומיעוט מדריש אינטרין תאכלו קמא למשרי צורות דלתי כרצו ומיעוט וכרצו לאיסורא דאילו בכלל ופרט דרשינן ליה לא הווי מרצו צורות ולא אינטרין תאכלו יתירא

א) ז"ק מ"ד: שנוטע. ה. צורות נה. ויהא דמיא ר' ישמעאל י"ג מלות אהורה מרצת כהן והא איכא גם מזה זו הינו מבימה חס' שנוטע. ה. ד"ה דמנא. (ג) לעיל נ"ט. (ג) צימים ונחלים. רש"י, (ד) ז"ל לחמירן.

תורה אור השלם

1. וְכָל הַשָּׂרֵץ הַשֹּׁרֵץ עַל הָאָרֶץ קִשְׁתָּן הוּא לֹא יִבְאֵל: וְקִיָּא יֵא מֵא 2. אִת זָה תִּכְוֵל מַכַּל אֲשֶׁר בְּמִים בִּלְ אֶשֶׁר לוֹ סַפִּיר וְקִשְׁקֶשֶׁת בְּמִים בְּיָמִים וּבְחָלִים אִתָּם תִּהְיֶה: וְקִיָּא יֵא יֵא

גליון הש"ס

נ"ב' קישות שהתלעוה. ע"י פסחים קטו ע"ב מ"ט ד"ה קפ"א:

מוסף רש"י

דבי ר' ישמעאל תנא במים במים. כל מוקס שאמרו במים במים צ' פעמים. כלומר כל מוקס שאמרו צ' כלות אז כלל זו ופרט אחריה. כגון הכא אם זה האכלו מכל אשר במים. אמר לו ספיר וקשקשת במים. הויה שמי כלות דמשתע דכלל שם צעין ספיר וקשקשת. ופרט כתיב אחריהם צנייהם ונחלים דשמע צימים ונחלים נובעים הם צעין ספיר וקשקשת אצל הגדלים במים מכונסין מיתאכלי ג"ב ספיר וקשקשת. אין זה כלל ופרט. לא דייקין ליה בכלל ופרט. אלא מטיילן הפרט צנייהו ודנין אותו כרצו ומיעוט (בבבבבב). הוילי וכללים סמוכים הם והפרט אינו צנייהו אלא אחריהם כתיב צימים ונחלים. דמשתע דמים ונחלים הוא צעין ספיר וקשקשת אצל שיחין ומערות לא. אין זה נדרש ככלל ופרט ולא למרצי אלא כעין הפרט. אלא כתיב ומיעוט וריבה ואחריו כל מיני אלא דמיעוט מהני למעוטי פירושא דלא מלתא ותו (ב"ק ע"ה).

דקסבר תנא דזי ר' ישמעאל כלל קמא דוקא דלא מרצו כלל בתרא אלא מידי דדמי ליה בכל זד לפרט כהכי שהן מים גדלין על גבי קרקע וכי פריך אי מה הפרט מפורש מים הגדלים על גבי קרקע וכי פירק וערוה לאיסורא הוה צורות שיחין ומערות לאיסורא הוה מני לשנויי קסבר כלל קמא דוקא וזע"י עד דדמי ליה בכל זד אלא האמת קממך דמתאכלו קדריש הוה לעיל בצרייתא והשתא לפירוש זה לא פליגי מידי זדן מתאכל סוגיא דלעיל ותנא דזי ר' ישמעאל דלכא ויש לתמוה דזי פריך בקמון ואיפוך אלא ומשני מרבה אני צורות שיחין ומערות להמירא שהם עצורין ככלים למה לי להוכיח כלל עצורין דהוה ליה למימר דאיצטרי ליה לכרצו חריצין ונעיצין טפי לאיסורא לפי שהם נובעים כימים וכנחלים לכן נראה ל' דהנך חריצין ונעיצין דהכא איירי בזנין וזע"י וזהו פריך כיון דלזין נובעין מה לי צורות שיחין ומערות מה לי חריצין ונעיצין ומשני דחריצין ונעיצין אע"ג שאין נובעין דמו טפי לימים ונחלים שאין עצורים ככלים אצל צורות שיחין ומערות עצורים ככלים ולהכי סברא להמירא והשתא למאן דדריש ריבה ומיעט מרבה חריצין ונעיצין שאין נובעין לאיסורא והתיירא לתאכלו מוקין לה צורות שיחין ומערות אצל למאן דדריש לעיל כללי ופרטי מרבה מתאכלו להמירא אפי"ן חריצין ונעיצין שאין עצורים ככלים כיון דלזין נובעין: ידקא

הכי במנא נמי דלמא פריש לדבנא דבנא רביתיה ובנא תימרא דתניא מנין לרבות בורות שיחין ומערות ששוחה ושוחה מהן ואינו נמוע ת"ל 'תאכלו מכל אשר במים וליחוש דלמא פריש לדבנא והדר נפיל אלא היינו רביתיה ה"נ היינו רביתיה אמר ליה רב חסדא לרב הונא תניא דמטיע לך כל השרץ השורץ על הארץ ילרבות ויבחושי שסיגנן טעמא דסיגנן הא לא סיגנן שרי 'אמר שמואל 'הקישות שהתלעוה באביה

דקסבר תנא דזי ר' ישמעאל כלל קמא דוקא דלא מרצו כלל בתרא אלא מידי דדמי ליה בכל זד לפרט כהכי שהן מים גדלין על גבי קרקע וכי פריך אי מה הפרט מפורש מים הגדלים על גבי קרקע וכי פירק וערוה לאיסורא הוה צורות שיחין ומערות לאיסורא הוה מני לשנויי קסבר כלל קמא דוקא וזע"י עד דדמי ליה בכל זד אלא האמת קממך דמתאכלו קדריש הוה לעיל בצרייתא והשתא לפירוש זה לא פליגי מידי זדן מתאכל סוגיא דלעיל ותנא דזי ר' ישמעאל דלכא ויש לתמוה דזי פריך בקמון ואיפוך אלא ומשני מרבה אני צורות שיחין ומערות להמירא שהם עצורין ככלים למה לי להוכיח כלל עצורין דהוה ליה למימר דאיצטרי ליה לכרצו חריצין ונעיצין טפי לאיסורא לפי שהם נובעים כימים וכנחלים לכן נראה ל' דהנך חריצין ונעיצין דהכא איירי בזנין וזע"י וזהו פריך כיון דלזין נובעין מה לי צורות שיחין ומערות מה לי חריצין ונעיצין ומשני דחריצין ונעיצין אע"ג שאין נובעין דמו טפי לימים ונחלים שאין עצורים ככלים אצל צורות שיחין ומערות עצורים ככלים ולהכי סברא להמירא והשתא למאן דדריש ריבה ומיעט מרבה חריצין ונעיצין שאין נובעין לאיסורא והתיירא לתאכלו מוקין לה צורות שיחין ומערות אצל למאן דדריש לעיל כללי ופרטי מרבה מתאכלו להמירא אפי"ן חריצין ונעיצין שאין עצורים ככלים כיון דלזין נובעין: ידקא